

Лышхэм иофшигъу зэукугъухэр

Лэжьыгъэ бэгъуагъэ къахъыжьыгъ

Адыгэ Республикэм и Лышхээ Тхакуущинэ Аслын АР-м мэкъу-мэцымкэ и Министерствэ ишацэ Юрий Петровым түгүасэ юфшэгъу зэукугъу дыриагь. Аш хэлжьагь Адыгейим и Примьер-министэрэ Къумпыл Мурат. Республикэм иагропромышленнэ комплекс юфушигъам, бжыхъасэхэм яхуихъын зэфхысыжьэу фэхүгъэм тегущыагьэх.

АР-м и Лышхээ пэублэ лэжьыгъэм иухыжын Адыгейим кышызыэ, бжыхъасэ им зэрещыгъуагъэм инэу зе-

ригъэрэзагъэр къыхигъэшыгъ. юфышо зышэгъе, чэнагъе фемыхъоу лэжьыгъэр тухыжыгъэнэм пылтыгъе профильнэ министерствэм, мэкъумэм хызметшапхэм, цыф лэжъакохэм ирээнгыгъе гущи-захэр апигъохыгъэх.

— Адыгейир чыгулэж шолтойрэг щит, ар къэдгэшьыл-къэжьизэ ильэс къес лэжьыгъэ бэгъуагъэ къэтэхъыжы, отраслэм хэхъонигъехэр ышын-

хэм тынаэ тет. Пстэуми зэгур-рынонгъэ тазыфагу ильэу түзэрэзэдэлажьэрэм мы къэгъэлэгъон дэгъуухэр кыкэлэклох, — кыуагь Тхакуущинэ Аслын.

Юрий Петровым къызэриуагъэмкэ, мы ильэсм зэкэмкэ бжыхъасэ гектар мин 99,2-рэ Республикэм илагь, 2015-рэ ильэсм егээшгээшэм, а пчагъэр гектар мини 3-м ехъукэ нахьыб. Апэрэу бжыхъасэ тонн миллионныкъом ехъу къахъыжыгъ. Гурытымкэ зы гектарын центнер 52,5-рэ къырахыгъ, блэкыгъе ильэсм икъэгъэлэгъонхэм ягъэшгээшэм, ар нахьыб. Коц гектарын центнер 53,5-рэ къырахи, зэкэмкэ тонн мин 455,6-рэ къахъыжыгъ. Хъэ тонн мин 61-м ехъу алохыгъ. Нэмыкти культурхэмкэ гэхъэгъашуухэр щылах. Йоныгъор аухыгъ нахь мышэми, чыгулэжьхэр рэхьатэу щысхэп, тапэкэ лэжьыгъэр зыщапхыщ чыгухэм юфыгъо зэфшхъафхэр ашызэшуахых. Джаш фэдэу министрэм къызэрэхигъэшыгъэмкэ, гэхэсэ гектар мин 50 үахыжынэу къамыщыль. Ашкэ лэжьыгъэ бэгъуагъэ къахъыжынэу мэгүүгэх. Пашорыгъашуухэр зэрагъэнэфагъэмкэ, ильэсэу түзыхэтэм зэкэмкэ лэжьыгъэ тонн мин 720-рэ фэдэу Республикэм игубгъохэм къарахынэу ары. Къихащ ильэсм тельягъаэу бжыхъасэр зыщапхыщ чыгуур гектар мини 100-м къырагъэхьущт.

— Зэфхысыжьхэм инэу

тагъэгушуагъ, тагъэгушуагъ. Гээлсэф ямынэу чэхи мафи юф зышэгъе чыгулэжьхэм «тхашуугээсэу» ятэлэ. Къэгъэлэгъон эу тиэхэм къядгъэхъуээ ыпэклэ тилыкотэшт, чыгулэжьхэм тишигъаэ зэрэдэгъэштим, агу къызэрэдэгъэштим тилыкотэшт, — кыуагь Тхакуущинэ Аслын.

Мыш фэдэ зэфхысыжьхэм дэгъуухэр Республикэм иэнхэм зиахышиу хэль ыкчи сид фэдэрэ лъэнэйкъоки 16-ыгъу къафхуухэр АР-м и Лышхээ, Адыгейим и Примьер-министрэ чыгулэжьхэр зэрэфразэхэр Ю. Петровым къыхигъэшыгъ. Мэкъу-мэцым ехъигъэу юф зышэхэрэм къатефэрэ грантхэр, нэмькти ахъщэ 16-ыгъу ирээдүйн зэрэлжэхэрээр, федеральнэ гупчэм ипрограммэ пстэуми зэрэхлажьхэрээр анахь шхьаалэу ылтыгътагь.

— Мэкъумэм хъязмэтэм имызакъо, нэмькти отраслэхэмий хэхъонигъэхэр ашынхэмкэ къытэгэхэрэхэр ахъщэ ирээдүйн зэрэлжэхэрээр, Ашкэ Урысъем пэртнгээ щызыгъыгъ шольырхэм тащиц. А юфшэнэр тапекли лыдгээкотэшт, бюджет сомэ пэлчэ зыдакорэм тынаэ тедгээтишт. Бжыхъасэ лэжьыгъэ бэгъуагъэ мы ильэсм къэтхыжыгъ, ашкэ чыгулэжьхэм сафэгушо, түзэрэфразэр джыри зэ ясэлэ, — кыуагь клахын АР-м и Лышхээ.

Лэжьыгъэм и Мафэ фэгээхыгъэ мэфэклэхээдээ джырэблагъэ Мьеңкүапэ щыклошт.

ТХАРХОХО Адам.
Сурэтыр А. Гусевым тирихыгъ.

Паспортыр ритыжьыгъ

УФ-м и Президентэу Владимир Путиним унашьоу ышыгъэм диштэу, спортсменкэу Елизавета Ошурковам Урысъем игражданствэ иэх хуугъэ. Ар къэзыушхъатырэ тхылтыр — паспортыр — Адыгэ Республикэм и Лышхээ Тхакуущинэ Аслын аш түгүасэ ритыжьыгъ.

Мы пшэшшэ ныбжыкыэр Украина и Донецкэ хэку щыц, күшхъэфчээ спортымкэ гэхэгъэшуухэр иэх. 2016-рэ ильэсм велотрекымкэ Урысъем ичемпионат ашытекуагь, күшхъэфчээ спортымкэ дунаим, Европэм ашызэхащээр зэнэкъокхэм апэрэ ыкчи

хагъэунэфыкырэ чыпшэхэр пчагъэр къащидихыгъэх. Непэрэ мафэм ехъулэу Адыгейим ихэшыпкыгъэ командэ хэтэу зегъасэ.

Спортым ылтэнэйкъоки мыш фэдэ гэхъягъэхэр, къэгэльэгъон дэгъуухэр зиэ спортымкэ Адыгейир псэуплэ-

кэ къызэрэхихыгъэр гуапэ зэрэшхъуухэр АР-м и Лышхээ кыуагь. Урысъем игражданствэ иэх зэрэхъуухэр къэзыушхъатырэ паспортыр спортымкэ ритыжьыгъ.

— Күшхъэфчээ спортым игупчэу Адыгейир щит, узэрыгушхон къэгъэлэгъонхэри тиэх. Мыш ехъигъэ зэнэкъоку зэфшхъафхэм Республикэм спортсменхэр къащихээх, гэхэгъэшуухэр ашых. А гюгум ори утетэу, укъэмуюцу ыпэклэ ултыкотэнэу, Олимпиадэ джэгүнхэм теклонигъэхэр

къащидэлхынэу пфэсэло. Сид фэдэрэ лъэнэйкъоки тэ 16-ыгъу түкъылфэхьущт, спортым ирээдүйэ инхэм уанэсэнэу түкъылфэхьущт, — кыуагь Тхакуущинэ Аслын.

Гражданствэр къиратынмкэ 16-ыгъу къыфэхъуухэрэ пстэуми зэрэфразэр, цыхэу къыфашыгъэр икъэгъэлэгъонхэмкэ къыгъэшьылжынэм зэрэпильштэр къыуагь нэужым гущиэр зыщэгъэ Елизавета Ошурковам. Техническэ перьохуухэр апкэ къикыкыэр, Бразилием щыклошт Олимпиадэ хэлэжьэнэу игъо зэримыфагъэр къащихээшыгъ. Ау аш къымыгъеуцу къэклошт теклонигъэхэм зэрэфбэнэштэр, иунэ хуугъэ Урысъем,

Адыгейим яштху аригъэоним зэрэпильштэр хигъеунэфыкыгъ.

Джаш фэдэу спортсменкэм къыфэгушуагъэх АР-м хэгъэгүү клоц юфхэмкэ иминистэрэ игудээу Брантэ Мурадин, мы министерствэм ехъигъэ кошын юфхэмкэ гээорышапэм ишацэ Андрей Собченкэр, Адыгейим физическэ күлтурэмкэ ыкчи спортымкэ икомитет итхаматэу Хъасанкью Мурат, күшхъэфчээ спортымкэ спорт еджаплэм идиректорэу Анатолий Лелюк, мы спорт лъэпкъымкэ Адыгейим ихэшыпкыгъэ команда итренер шхьаалэу Алексей Войновыр.

(Тикорр.).

Урысые общественнэ организацеи «Урысыем июрист-хэм я Ассоциацье» зыфиолрэр общественнэ объединение инэу щыт. Ашт хэтых юрист-практикхэр, шэныгтэлэжхэр, къералыгтъо ыкчи обществен-нэ тофышлэшхохэр. Организа-цием 2005-рэ ильэсым къы-щегъяжьга гээ Урысыем тоф-щешлэ ыкчи ашт зэкэмки нэ-бгырэ мин 37-м ехүү хэт.

Ассоциацием лъэныкъо зэфэшьхяфахмкэ чаныг 1оf ешэ: общественнэ хэбзэгтэуцугъэ проектхэр экспертизэ шыгтэнхэр, юридическэ гъесэнгъэм хэхъоныгъэ егъешыгъэнры, ыпкэ зыхэмьт юридическэ 1опыгъур цыфхэм ятыгъэнры, лъэныкъо зэфэшьхяфаххэр къызэлтызыбутырэ научнэ ыкы практическэ конференциихэр зэхэштэгъэнхэр, нэмыкхэри. Джаш фэдэу юрист ныбжьы-

кіәхәм ялофшән Ассоциацием
лъәшәү ынаң тет.

Урысыем июристхэм я Ассоциацые ишъольыр къутамэхэр УФ-м исубъект пстэуми ашыл. Тиреспубликэктээ шъоллыр къутамэр загъэпсыгъэр 2007-рэ ильээсир ары. Непэрэ мафэм ехүулэу Адыгеим июрист нэхгырэ 300-м ехүумы Ассоциацаем хэт.

Зэфэхьысыжь-хэдзын зэхэс-
сыгъом хэлэжьагъэх феде-
ральнэ ыкли зэгъэшүжь хыы-
кумышхэр, очылхэр ыкли но-
тариусхэр, УФ-м юстици-
емкээ и Министерстве и
Гээлорышлаплэу Адыгэ Рес-
публикаэм щылэм илофышлэ-
хэр, общественностьюм иллы-
клохэр.

УФ-М ЎСТИЦИӨМКІЭ И МИ-

нистерствэ и Гъэлорышланцэ АР-м ёщээм итхьаматэу, Урысые общественне организациеу «Урысыем июристхэм я Ассоциацые» зыфиорэм и Адыгэ шъольтыр къутамэ ипашэу А. Радченкэм зэхэсигъом зэфэрхьысыж доклад къыншигъ. Юридическе гъэсэнгъэм хэхъоныгъэ егъэшыгъэнниклэ, ыпкэ зыхэмыйль юри-

Тхъамэтакӏэ хадзыгъ

**Организациеу «Урысыем июристхэм я Ассоциа-
ции» и Адыгэ шъольыр къутамэ изэфхыхысыжь-
хэдзын зэхэсигъо бэдээогъум и 20-м Адыгэ Рес-
публикэм иправосудие зыч! ют. Унэм шык! уягъ.**

Зидунай зыхъожъхэрэм япчъагъэ нахь макІЭ шыгъэным фэЮры-шІэрэ Йофтхъабзэхм ягъэцкІэн фэгъэзэгъэ республикэ межве-домственнэ комиссием ичэзыу зэхсэыгъо мы мафэхэм щылагъ. Ар зэрищагъ Адыгэ Республиком и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковам.

Іоғыгъо шъхъаIэхэм атегущыIагъэх

Іофтхъабзэм хэлэжьагъэх Адыгейм псауныгъэр къеуху-мэгъэнымкэ иминистрэ игудзэу Емтыйль Оксанэ, жъэчэ-узым пэшүеклорэ Адыгэ рес-публике клиническэ диспан-серым иврач шъхьаэу Мамый Нурбый, нэмүкіхэри.

— Даажь фэдэү зидунай зыхъожьхэрэм япчыагын 2016-рэ ильэсүм кыышыклагь, — кыныаугэ Емтывыл Оксанэ.
Мыгээ шында маззэм кынышын

ублагайэу мэkyуогыум нэс уз зэфэшхъяфхэм аркы кыкык-кэ нэбгыре 3040-мэ ядунаай ахъожьыгъ. Блэктыгъе ильэсэм егъэпшагыэмэ, а пчагъэр нэбгыре 12-кэ нахь makэ хуьгъе.

2016-рэ илтээсүм пыкыгъэ мэзихым къыкъоц! Адыгейим зидунай щызыхъожыгъэр нэгбүрэ 408-кіэ нахынб къышыхъугъэм нахьни. Зэфэхъысыжъэу ашыгъэхэм къызэрагъэльгъуягъэмкэ, анахъэу лын къекъокынным епхигъэ узхэм, адэбзым, зэпахыре узхэм цыфхэр арылкыгъэх. Тей-цожь, Красногвардейскэ, Шэуджэн ыкчи Мыекъопэ районхэм зидунай зыхъожыхъэрэм япчыагъэ аащинахынбэу агъэунэфыгъ.

Зэхэсүгъом къызэрэшыха-
гъещыгъэмкэ, зидунай зыхъожь-

хэрэм япчыагээ нахь мык!э шыгынэйм пае узхэр къызхэ-
къыхэрээр, ахэм защыхумэ-
гъэнимк!э шлэгъэн фое пэншо-
рыгъяшь юфтихъабзэхэм цыиф-
хэр аашибгъэзэнхэ фое.

— Адыгэ Республикаем пса-
уныгъэр къэухъумэгъэнимкэ
и Министерствэ псауныгъэм
и Мафэ зэхечээ зэлпти. Ар му-
ниципальнэ образованиехэм
ащырагъэклоцы, специалистхэр
цыифхэм гущыгъу афэхъух, зы-
гъэгумэкъирэ улчэхэм яджкуал-
хэр аратыжых, скрининговэ
упльэкунхэр ашых, — зэхэсиг-
тъом къышыуагь Емтъиль Оксанэ.
— 2016-рэ ильэсэм пыкыгъэ
мэзихым къыклоц ащ фэдэ
юфтьхабзэхэм республикэм
щыпсэурэ нэбгырэ 500-м ехъу
ахэлэжьагь. Цыифым ипсауныгъэ
къегоон ыльтэгъыщхэр спе-

циалистхэм къызыыхъэшкіе, нахъ игъэкіотыгъэ упльэкіунхэр ашых.

Жъэгъязым илъыкхэрэм япчыагъэ нахь makл шыгъэнным, Джэджэ районым щипсэурэмэ аащыщэу мы узыр кызызэузыгъэхэм социальнэ лэпилгыу ягъэгъотыгъэнымкэ лофтхъебээ зээфешьхъафхэр зэхащэнхэм джащ фэдэу зэхэсүйом щигегүшгүяагъэх.

— 2015-рэй ильээсүмрээ мыйтээрэ зызедгүйгээхэкіэ, жьеэгүйзүм ыпкъ къиңкылкээ зидунай зыхъожьхэрэм япчагын къызэрэшыкагыжээр тэлжэгч, — къылугы Мамый Нурбай. — Гъэрекло жъэгъэзүм нэбгыри б илкъиңкыгыжээмэ, мыйгээ зидунай зыхъожьыгыжээр зы нэбгырэ. Ау анах гумэкыгьо шхъялаэу тиэхэр джыри иккү фэдизэу зэштохыгьэ хъугъяхэп. Непэрэ мафэм ехүүлэу мы лъэнныкъомкээ тооф зышлэхт врачхэм тащэкіэ, сымаджхэм іэпүлэгч тызэрэфхэхүүтэц іэзэгч уүчэр маңкэх.

Зэхэсигъом кызыэрэщауягъэмкіэ, непэрэ мафэм ехъулэу Джэджэ районым зэкэмкіи нэбгырэ мин 31-м ехъу щэпсэу. Жъэгъэуз ялэу кынхагъэшгүйэу район поликлиникэм иучет нэбгыри 153-рэ хэт. 2016-рэ ильэсым мы узымыпкь кынкынкіэ зы нэбгырэ идунай ыхъожьыгь. Блэкынгэ ильэсым нэбгыри 9 жъэгъэузым илкынгыагь.

Мы узым пәшүекігъэным фәші Джәдә районым зәхесығында щашығыз. Цыфхэм жъэгъеузыр къямыузыным паа анахъэу аналә зытырагъетын фәе лъэнүкъохэм, ащщыухумагъе хүнхэм фәйорыштәшт пәшүорыгъеашь һофихабзәхэр зәхащәхээ зәрашыщтым тегущылағъе. Мы гумәкігъор къызаңтакъыгъе хем медицинә һәптиләгъоу арагъетырым дақтоу социальнәуи яшүары арагъакы

яштугай вэ арага ёктыг.
Ылпекэ зытегущыг эгэхэг гү-
мекыгьюхэр дэгээзэжьжигэхэ
хүүнам пае анахай энэ аналэ зы-
тырагъятын фээ льэнэхийхэд
комиссием хэтхэр тегущыг я-
гъях, унэшьо гээнэфагъяхэри
ашыгыгэх.

ГЬОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.

ЦЫФ ШЭН-ЗЕКИУАКІХЭР

ЛЫГЪЭМ СЫДИГЪУИ ЩЫЛЭНЫГЪЭМ ЧЫПІЭ ЩЫРИ

Щыфым, лъепкъым къарыктоштыр къэштэгъуае, ау чыпіэ къин зиуцорэм хэти лыгъэ къыхэфэнүр анах шэншылхэм ахалытээ адигэхэр къарыктоштыр къэштэгъуае.

Адигэхэр мы чым къызытештеуагъехэр бэдээ шагъяа, ильэс мини 5-у ыкы нахьыбэу къалытэе, алекілкыгъэ пстөүри хышиш, оред хыугъяа, тарихым хэхьаг.

Лъепкъым ыціэ зэрэралуагъэр илъигъ, ицифыгъ. Адигэ ордэдижжхэм — «Хъатхымэ я Къоклас иорд», «Хъатх Мыххамет иорд», «Айдэмировкъан иорд», «Абдзахэмэ яорд», нэмикхэм лъепкъым къыхэкыгъэ лы дэгүхэм ялыхъужжынгъэ ащыкілгэхтэгъ.

Лыгъэм, щэлагъэм, зэфагъэм, шылыкъагъэм, гукілгъум, псеемыблэжжынгъэм, Чыгум, лъепкъым, Хэгэгум апаем, мэхъян афашшоу егъашшоу адигэхэр къирекло.

Лыгъэр зыгъеунэфыре гу-

гъэорышакіем, іашэ зехъакіем, шэсын-зеклоним, щэлагъэр лыгъэр хэлтын афаплутыгъ. Ашкіе нахьыкъхэм яхбээ-бзыпхъехэр щысэ дэгүгъэх. Адигэ хульфыгъэу къушхъэр зидлкъэу, чыгур зишхъантэу къэтэджыгъэм ихэкуж зышишын щыгъяа. Япсөуплэ чыпіэ джэнэт паекіе ныбжки гупсэфыгъо ялагъэп адигэхэм, чэштео пыеу къафыкъозырэм пэшүеклонхэм ренэу фэхъазырхэу къырыкъуагъэх. Пкышшоол-непэпкъ дахэу зэрэзэхэлхэм имызакъо, ялыхъэ-цифыгъекіэ зыпшье укционхэу зэрэшмытыгъехэр дунэе тарихым къыхэнаг.

Адигэ лъепкъым пэкілгъэр, ыщэчигъэр маклэп, арджы хэти ешшэ, зээ зэлымычыжхэм лъепкъыр аужъгъэигъ,

щылэж бэдэди тыйзэ джары зыкъихэтыр: «Лыр лызэ мэлэжэй», «Лыр іашэнчээм еорэп», «Лым илъигъэ зам къышашшоу», «Лым ыклоц лыит», «Лыгъэ зыхэлтэм щэрэг», нэмикхэри.

Адигэхэм егъашшоу джары шъеожъием илүн-лэжжын уншшоо пытэ зыкыптыштыгъэр, мышшыжхъеу анах зыкытырагъетыштыгъэр. Икіләц-цыкылгъом къыщегъэжжагъеу «оул!» зыфиорэ гущиэр, ашкыдилтырэр зекі гурагъа-штыгъ, хапшыхъэштыгъ. Шы

зэзачыгъ, зэрэдунай щыратэ-къухъагъ.

Тызэкъотыш — тылъеш

Тымакіеми, чыгу лъачіем къинагъехэм мамырныгъэрэ рэхъатныгъэрэ тиэу тызыпсэурэр ильэс 71-рэ хыугъяа, шыкур. Тиуашшоу къаргъо, ти-чыги гъебэжжу. Лъепкъым къэралыгъо гъэпсыкіе ыгъотыгъ, мы ильэсым, чызпыогъум и 5-м, Адигэ Республикар щылэ зыхыгъэр ильэс

25-рэ мэхъу. Тищылакіе пылуханчье дахэ: жы, ки, сабын цыкылуу псеукіе амалхэр зеріләштхэм ти Правительстви, АР-м и Лышхъын яшылкъеу анах тырагъеты. Тызэкъотыш, тылъеш. А шэн шыххайэр ары тикъэралыгъохуу ССР-щыгъэри, джы Урысыери сидигүү чыпіэ къиним къизылжыгъэхэри, Теклонгъэшхом къыфызыщаагъэхэри.

Джыре тимафэхэм къыткэхъухъэрэ лээжжхэр зэралуухэрэд тилъихъукъхэу Хэгэгу зошхом илъигъэ хэтигъэхэу, ашзыпсэ щызытыгъэхэу, мамырныгъэр къытфыдэзыхыгъэхэм, тошшоол-непэпкъ имамалхэр къэзгэлъягъохуу, зыи, зыгүү аш екүхэрэм ящыс, джащ фэдэу шлэнгъэ-гъэсэнгъэхэр пысм фэдэу хэти зерищыкъэри агуратыло. Ау а постэуме аготэу къелэцыкъуух, ныбжжыкъэхэм ягъэпсыкіе-шыкъэхэм, яшэн-зекиуакіхэм та-мыхъэрэзэу, тяджэнджешэу, «зыгорэм темгъэпсыхъагъеу ахэр къэтэджых» афатлоу бэрэ къыхэкъы. Ар тэрэзээ.

Чыр цынээ къауфэ

Адигэхэм алыагъеу мышшыпкъ щылэп, «чыр цынээ къауфэ, клаалэр цыкылуу агъас». Шыкур, боу сабын дэхаби къыткэхъухъе альгъурэр ашыпшоу, зыхащэу, цыф дахэ мэхъух.

Адигэм инабгъор, ылъачіэр адигэ къудажжэр ары. Тиадигэ къудажжэр уллокыгъяло хуягъэхэм, ахэм япчагъэ джыри маклэп, яшыгъяаш — ины, лягэ.

Цыфыр, цыкылуу зэралуухэрэ щысэ, ар зыхэзьшэрэ гъо-щэштэп. Етлани гъэштэгъонир, ёжж уахтэм еплони, уельэуни имышкылгъэу лъэуж къызэригъанэрэр, лээжжими бжиблэу зызэригъэрэ ары. А зекіеми къаушхъаты лыгъэр, цыфыгъэр къодынхэу зэрэшмытхэр, лыгъэм сидигүү щылэнгъэм чыпіэ зэрэшырилэр.

Сабыйхэр зэфэгумэкіхэм...

Мыгъатхэ сабын цыкылуу ѹлпцэ-лъепцэ хъазырхэу, йалтымкъ цыкылуу нахь та��ырлыу зышохэлъягъэм гъогу-жъилем сашилкэфагъ ыкы синэлпэгъэу аубытагъ. Анах та��ырлым ильэсий нахьыбэ-ыныбжжэп, ау ар иныгъеу цыкылуу хъужыгъэм фэд; зыпшье шхъац пырэц нэшхъуантээрэ зы шээжжые тъялкъорэ игъусэх. Зерафэ-

къэкожжыщтыгъэх. Псым дэжж къыщызетеуагъэх ыкы пыненпкъ чыгыгым къэлэпсэ къашла-гъэу илээ Саидэ зыпигъанэ шоигъо лыгъэбагъ, ыэ щыджаи, къэцэнлни псым хэфагъ, щтэгээ пшэшшэжжыер зэрэмыгъагъауу псыхъор ку-угъ... Къэхүштгэгъэр къэшэгъуа иклас къэлэцыкъоу Заур гу тыришшыхъэу, лы шылыкъеу, псым лыхэмымкъэгъагъээм.

Къызэралорамкъе, Мырзэ Заур еджэкло анах дэгъоу еджаплэм чэсхэм ашыщ, лэдэб хэлъ, шлэнгъэхэм игуапэу альэкло. Джаша фэдэ къабзэу, ишыкълаа хъумэ, хэти ѹлпэгъуу фэхъун зэрильэжжыти къышыхъатэу, ипсэемыблэж зекиуакіе, псы чылээм хэфэгъээ пшэшшэжжыер къыхихыжынэу зэрэхэпкагъэр лыгъэ нэшэнэ ин. Ежыр усплынкъе Ӏэпс-лъэпс цыкылуу, ау аш фэдиз гукъуачи, къа-руум, зыфырикъужжын хабзи къызэрэхэфагъэр умыгъашшоун пълэцкъирэп. Лы шылыкъеу зекиуагъэ.

Мы хуягъэшагъэр къэлэцыкъуух, къэбар къызэрэрикъоп. Сыда пюмэ къэлэцыкъуух, Саиди Заури, псым лажэ къафи-хын ылъэжжытигъ. Етлани щтагъеу, гүлэу, псым пэмылъашшыгъэр укъэлэцкъыкъу ѹтажхуу къыхэпхышуныр зэримыкъуэр щылэп. Арышь, къэлэцыкъуух — пшэшшэжжыери шъэожжье лыгъхъужжыцыкъури псаоу, дахэу мы чыпілэм къыкыжынхэу зэрэхъуагъэр гушуагъо. Заур фэдэ къэлэеджэкло-лышхъужжхэр зыдэс къудажжами, еджаплэми, ар зыплюу, зылэжжыре ны-тыхэм, ныжъ-тижъхэм «тхъаугеэпсэу» иныр къалэжжыгъ. Тхъэм къыхъумагъэхш, Саиди (джыесыкли зэригъашшоун имурад, ыгу нахь къихъажжыпом), Заури сабынгъо-къэлэгъу гьюгу зэнбжж дахэ ялэнэу, ягъкъэзгэ-цифыгъэ насып, гушуагъо къафихъеу, ямурад инхэр сидигүү шлэнгъанэ ямьшээ зэшшуахъхээ щылэнгъэм рыкъонхэу афэтэло.

Мы мафэхэм еджэкло-лышхъужжыэу Мырзэ Заур лыгъэ хэлжээ зэрэзеклигъэр, пшэшшэжжыер къызэрэтиэнэжжыгъэм пае АР-м и Лышхъеу Тхъакъуунэ Аслын ылапэ зычэдэгээгээ рэзэнгъэ тхъялъир, ахъща шхъафтын фагъэшшошагъ. Шэуджэн район администрацием ипащэу Мэрэтыкъо Аслын мэфэкэл зэлүкэм гущиэ фабэхэр щыриуагъ еджэкло чанэу, хуялхъеу Мырзэ Заур, гъэшшо тхъялъир эхъщэрэ ритыгъ. Пүнчжээ дэгъум ляпсэ фэзэшшырэр унагъор, нытихэр, еджаплээр арэу зэрильтиэрэр ипсалэ щылэнгъэтхъыгъ.

ДЗЭУКЪОЖЬ Нуриет.
Сурэтхэр зиер
Тыгъужъ Махъмуд.

ЗИ ХЭКУЖЬ КЪЭЗЫГЪЭЗЖЫГЪЭМ И МАФ

ЛъЭПКЪЫР ЗЭФЭЗЫЩЭРЭ МЭФЭКІ

Зи Хэкужь къэзыгъэзжыгъэм и Мафэ Адыгэ Республика́м иғъэкъотыгъэу щагъэмэфэкъыгь. Къэралыгъо филармонием щыкъогъэ зэхахъэм Адыгейим и Правительствэ икъулыкъушшэхэр, культурэм иғофышишшэхэр, республикэм иобщественэ движениехэм тахэтхэр, Іэкъыб къэралыгъохэм къарыкъыгъыгъэтилъэпкъэгъухэр, хъакъэхэр, нэмыхъэри хэлэжьагъэх.

Мэфэкі пчыхъэззахъэр рајэжъэным ыпеккэ филармонием ыпашхъе щызэулагъэхэм гүшүгъэтугъу тафэхъу. Израиль къикъыгъэ купым Ацумыжхэр къыхэдгъэштыгъэх. Азардинрэ Сюзанэрэ зэшхъэгъусэх, Адыгейим ильес 20-м ехууьзэу къэкох. Мыекъуапэ унэ щащэфыгь.

Адыгейим инароднэ артистхэу Нэхэе Тэмарэрэ Гъонэжкыкъо Аскэррэ Израиль ит адыгэ къудажэу Кфар-Камэ 1992-рэ илъэсүмрагъэблагъэхи, концерт къыштыгъагъ. Зэлъэпкъэгъухэм язепхыныгъэхэр гъэптигъэхэнхэмкэ апарэ лъэбэкъухэр Ацумыжхэм ашыгъагъэх.

Мэфэкъим тыхэлэжъенэу Мыекъуапэ тыкъекуагъ, тинэлиясэхэр зэдгэлэгъу гъэхэр, — къиталуагъ Ацумыжхэм.

Аульэ Фырян, Цэй Нэшат, Беданэкъо Нэджати Сирием къикъыгъэх. Тиартистхэм яконцертхэм ялтынхэр шэнышу афхъу. Адыгабзэр дэгъоу ашэшь, зэхахыэр нэбгырабэмэ къафалотэжын алъэкъы.

Мэрзэнэ Нурбый биологие шэныгъэхэмкэ доктор, профессор, Урысыем и Правительствэ шэныгъэмрэ техникэмрэ альянкъохэ ишүхъафтын къифа гъэшьошагъ. Композиторэу, ордэдьоу Лъачэ Альберт аш игъус.

— Мэфэкъим тугуапэу тыхэлажъэ, — къиталуагъ Н. Мэрзанэмрэ А. Лъачэмрэ. — Зэобанэхэм къаҳэкъыгъыгъэ тильтэпкъэгъухэм талыклагъ. Адыгэхэр Хэкужым къизэрэкъожыхэрэм ишүулагъэкъе тиадыгабзи, тиорэдхэри нахь дэгъоу зэргэшшэштих.

Адыгэ къэралыгъо университетэм щеджэрэ шыншэшь ишыгъэу Н. Лъашэм тиорэдхэри, тикъашохэри ыгу лъээсих, адыгабзэр нахьшылоу зэргэшшэшлен имурад. Мэфэкъим лъэпкъыбэ зэрэшьиэулагъяэр шоғъешшэгъон. Ишшэшьгъухэр игъусэх, концертын щызэхихыэр дунэе къебар ышын имурад.

Къафэгушуагъэх
Адыгэ Республика́м икъэралыгъо гъэпсыкъе фэгъэхыгъэ нэрыльгъэтугъу йэпхэгъухэр филармонием къышагъэлэгъуагъэх, шэжжым епхыгъэ тхылтхэр сатыушхэм щащагъэх. Адыгейим

лъэпкъе юфхэмкэ, Іэкъыб къэралхэм ашыгъохэмкэ, тильэпкъэгъухэм адьриэ «Исламыем» хэт. Бзыльфыгъэ ныбжыкъэм мэзэгъо чэшмэ фэгъэхыгъэ ордэдьрэ мэкъе йэтигъэкъе къабзэу къылуагъ. Концертын къызаухым, Абирэ илахылхэм нэуасе тафишыгъ, зэхэтхэу нэпээпль сурэтхэр атырахыгъэх.

Тэххутэмъыкье районым иансамблэу «Нэфым», художествен нэ пащэр Къемрыго Азэмэт, пчыхъэззахъэр къыгъэдэхагъ. Лъэпкъ шуашашхэр ашыгъхэу аш хэт къелэцыкъухэр дахэу къэшьуагъэх.

Гъукъе Замудин ыгъэсэрэ къелэцыкъу купыр лъэпкъ искусствэвэм тамэ езытырэмэ ашыщ. Пышынэр, пхъэкъычхэр, щыкъе

Филармонием иордэдьоу Хъут Рустам лъэпкъ ордэдьр ыгъэжъынчыгъ. Сирием къикъыгъыгъэ Дэр Абир дунаим щызэлшашэрэ ансамблэу «Исламыем» хэт. Бзыльфыгъэ ныбжыкъэм мэзэгъо чэшмэ фэгъэхыгъэ ордэдьрэ мэкъе йэтигъэкъе къабзэу къылуагъ. Концертын къызаухым, Абирэ илахылхэм нэуасе тафишыгъ, зэхэтхэу нэпээпль сурэтхэр атырахыгъэх.

Сирием къикъыгъыгъэ дэгъоу къыхахыгъэхэр: Лъашэ Долэт, Напцэкъо Альбин — къашьор «Зэфаку», Дыды Эдуард, Хъадпэшшо Марин — къашьор «Исламы», Мэшфэшу Салбый, Хаджинба Милан, — къашьор «Зыгъэльят», Къэбэхээ Джэнэт, Нэпсэу Рустам — къашьор «Лъэпэришь», Долэ Амин, Гъогъо Дарин — къашьор «Къашь».

Лъашэ шыкъиэшшэе ыкъи къэшьохко анах дэгъу хэу къыхахыгъэхэр Мирзэ Суандэрэ Лъашэ Долэтэрэ. Лъашэ шыкъиэшшэе анах дахэр Блэгъожь Диан. Уфа къикъыгъэ Софи Фроловам икъашьуакъэ жюри къыхъэштигъ.

Жюриим хэтыгъэхэм Шъхьаплъэкъо Гъучыыпсэ япэшагъ. Анах дэгъоу къэшьуагъэхэр къыхахыгъэхэр: Лъашэ Долэт, Напцэкъо Альбин — къашьор «Зэфаку», Дыды Эдуард, Хъадпэшшо Марин — къашьор «Исламы», Мэшфэшу Салбый, Хаджинба Милан, — къашьор «Зыгъэльят», Къэбэхээ Джэнэт, Нэпсэу Рустам — къашьор «Лъэпэришь», Долэ Амин, Гъогъо Дарин — къашьор «Къашь».

Лъашэ шыкъиэшшэе ыкъи къэшьохко анах дэгъу хэу къыхахыгъэхэр Мирзэ Суандэрэ Лъашэ Долэтэрэ. Пышьашэ шыкъиэшшэе анах дахэр Блэгъожь Диан. Уфа къикъыгъэ Софи Фроловам икъашьуакъэ жюри къыхъэштигъ.

Жюриим хэтыгъэхэм Шъхьаплъэкъо Гъучыыпсэ, Зыхъэ Заурбый, Мэшфэшу Нэдждэт, Цыкъушо Аслын, Къуйжъ Людмила, Болэкъо Аслын, хъатыякъо Бэгъ Алкъэс, ансамблэхэр «Мэкъамэм» ыкъи «Рэдэдэм» япашшэхэр Табыхуу Мыхамэтэрэ Стлашыу Къэпльянэрэ зэхэшакъохэр афэрэзэх.

Алардээ шыкъиэшшэе ыкъи къэшьохко анах дэгъу хэу къыхахыгъэхэр Югославием къикъыгъыгъэ Цэй Эркан шуулэгъу ордэдэу къылуагъэхэр концертын щызэхэхтыгъ. Хъурэн Аээ, Хъаткъо Расите, Еутых Вячеслав, Къатмэс Русльян, Күшъэкъо Симэ, Гъукъэл Батырбый зипэшэ къелэцыкъу къэшьохко купым, нэмыхъэхэм мэфэкі зэхахъэм купкъе илэр къызэуахыгъ. Концертын зэвшигъэ журналистэу Беданэкъо Замире къызэриуагъэу, тиорэдхэмкэ, къашьохэмкэ лъэпкъым итарих, ишэн-хабзэхэр, республикэм ихэхьонигъэхэр къагъэлъэгъуагъэх. Ацумыжъ Адамэ къылогохъе ижыре ордэдэу «Си-Пакъ» зыфиорэмкэ концертыр

**Зэхэзыщагъэр
ыкъи къыдэзыгъэ
гъэкъырэр:**
Адыгэ Республика́м лъэпкъ юфхэмкэ, Іэкъыб къэралхэм ашыгъохэмкэ, тильэпкъэгъухэм адьрияэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкъи къэбар жъугъэм иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестянскэр, 236

**Редакциер
зыдэшыиэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьаїэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкъыж зыхъыр
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушихъатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын юфхэмкэ, телерадиокъетынхэмкэ ыкъи зэлъы-
Іэсикъэ амалхэмкэ и Министрэ и Темир-Кавказ чыпэ гъэлорышил, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыышхаутырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкъэмкы
пчыагъэр**
4017
Индексхэр
52161
52162
Зак. 435

Хэутын
уздыкъетхэнэу щыт
уахтэр
Сыхытыр 18.00
Зыышхаутыр
уахтэр
Сыхытыр 18.00

Редактор
шъхьаїэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор
шъхьаїэм иапэрэ
гуадзэр
Мэшлэкъо С. А.
Пшъэдэкъыж
зыхъыр
секретарыр
Хъурмэ
Х. Х.

